

Оттоолун - 2002

СЫЛ ТАХСАЛЛАРЫН ХААЧЧЫНАН ЭРЭЛЛЭР

Холтобо нэһилиэгэр Абаба, Урэх-Күөрэ диэкиртэн калар өрт уотун ымы-быдаан буруотугар олоһор кэмгэр тийэ сырыттыбыт. Уолпуска кэмэ буолан, дыһалта дыһаһыгар кыһа абыл-ах. Баһылыгы сайынты кэмгэ солбуйан олоһор нэһилиэк землеустроитель Н.К.Аргуновтан от үлэтин туһунан билиһиннэрэргэр көрдөстүбүт.

Нэһилиэк үрдүнэн барыта 1800 тонна огу ыларга быһыан ылыммыппат. Күн бүгүн бэйэбит кууска түгүн 1100 тонна оһорон олоһобут. Маны таһынан быһырымыгы 100 тонна кур иһиттэ баар уонна 131 тонна ыһылы Хай-Хаскыт нэһилиэгиттэн аты-лаһары испиһтэх оһорон, олоһоохтортон харчы хомуйа сылдьабыт. Онон сыл тахсар олутун буһууһун, суһуу-сылгы иһитиллэх курдук, — диэн Николай Константинович сөһөр-гүр.

Быйыл кураан буолан, мана даһаны от үүнүтэ

Хартыскаба: Н.К.Аргунов.

Сайынты үлэ-хамнас туругун билсиптэ редакция үлэһиттэрэ улуус соһуруу нэһиликтэрин диэки айан-ныбыт. Холтобо нэһилиэгэр тийини суолга үлэ ытылла турара биллэн-көстөн барар. Ол курдук, суолга сага буор куулулубут, аара суолу кыйа эмиз салгы аннылыахтаах буор өрөһөлөнө сытар, Билиги, микстаттан үлэ дьонун көрсөн хаһыат нөһүө сирдэ-тар баһалаах дьон, онтон э-ди буолабыт. Ити эрэри дьон, техника тоһо эрэ көстүбөттэр. Салгы ай-анмыбыт. Хата, Диринг бөлүөлөгөр киирини "Мо-А3-6014" автоскрепер бу ту-рар буолан биэрэр. Оттон онно үлэһит кийи — бу суолуоннороччулар бири-гэдииндэрэ Н.Д.Макаров илэ бөйөтэ буолан үөрдэр.

— Дьонум аара суолга көстүбөт буоллактарына, ол-аата, иһиттэн чыгаскыраага киирдэхтэрэ, — диэр бири-гэдиин.

Бу П.М.Наумов начальниктаах уруокунан "Аартык" ХЭО, калын Чурапчытаагы "Дострой" ХЭО (жаахчакта-мыт абэһиниэстэх общест-во) дэммит тэрилтэ механи-заттордара эбит. Тэрилтэ ба-рыта 30-ча үлөһиттэригэр 20 кийилээх механизаторда-рын биригээдэтин дьонно олоһор бу Диринг суолу-оннорууга сылдьаллар. Көстөрүн курдук, баар куус барыта бу сүрүн учаастакка тардыллыбыт.

Кийи кэпсэтэн билсэр. Тэрилтэ механизатордарын салайан үлэһитер Николай Дмитриевич Олукматэази техникуму бүтэрбит анал үөрөхтөх механик илэһтэх эбит. Онно "Дмитровская" соһоһо бастаан механигы-нан, калын звеньевойунан үлэһтэн баран, оччолорго Чурапчыга тэрилтэ сылды-быт "Сельхозхимия" хол-боһукка, онтон сага Нюотара учаастага тэриллэһитигэр үлэһтэбит. Дьэ ол кэннэ бу тэрилтэ кэпсэбит. Бири ты-лынан эттэххэ, салайар үлэһтэ улахан опыты мунь-уммут, кырдык да, настав-ник, биригэдиин буолуон сөптөөх кийи эбит сөһө-гөһэччибит.

— Суол бу ордуу куһаҥан учаастагар Лампагтан бэттэх үлүс, өссө ол иһинэ Одь-улуунтан аахтаах төрдүс сылбытын үлэһитибит. Былы-рын үлэһтэн 1 км суолу туттарбыттыт. Быйылгы бы-лааммит эмиз оччо. Ол эрэ-ри онон тохтоон хаалбакка, син-биир суол хаалбыт куһаҥан учаастагы аһа-рыт. Бу 10 күнээх вахтанан сезоннаагы үлэ тохтоутаах.

Улуус тэрилтэлэригэр

ДИРИНГИИР СУОЛГА...

Ол эбэтэр бу атырдыах ый-ынан. Хамнас суох, абаанса-нан сылдьабыт. Дьингэр, салгы үлэһтэххэ сөптө, — диэр Николай Дмитриевич.

Эгэр курдук, үлэһиттэ техника, дьон да баар. Бири-гээдэ сэттэ КаМАЗ авто-машина, К-700 погрузчик трактор, төрт Т-100 трак-тор, кыра автогрейдер уонна "Урал" бензовоз баар. Ба-лартан сага ыһылыбыт 2 КаМАЗ автомашиналаахтар, онтон уратылары 7-10 сыл үлэһтэбит техникалар. Арай биригэдиини мэн туттууга — биригэ алыһан үлэһит, ме-ханизатордара. Кийилэртэн аан бастаан Ефимов П.П.1 ааттыр: "РСФСР үлэһтэх механизатор, наставник-пыт, 70 саастаах", — диэр. Бу биллиилээх механизатор уола Ефимов П.П.1 эмиз бу биригээдэ суолпардыр уһуна ити биригэ илэһтэ-ригэр биригэдииндэрэ эбит. Салгы билиһиннэ-ринэн, автоскреперга А.Н.Аржаков, С.Д.Ноогоро-дрэ, М.И.Яковлев уонна Ни-колай Дмитриевич бөйөтэ үлэһитлэр.

— Автогрейдерга уонна моһис үлэһтэн Т-100 трак-торга эдэр механизатор Ар-кадий Дуранов үлэһит. Кэскиллээх үлэһиттэ, Ефи-мов П.П.1 уонна И.П.Макси-мов курдук наставниктары

кытта сылдьан элбэххэ үөрэннэ, уоллутурда даһаны. Сааһырыт дьон баһабыт диэн — билигиттэн утумнаан эстафетаны ман-нык эдэрдер ылан иһиттэрэ этэ буоллаа. Аны тэрилтэ савмай үлэһтэ погрузчиктан тутулуктанар. Бу үлэһтэ саа-май уоллуттаахпыт В.П.Аннатов сылдьар. Мас-сыналар үлэһтэ тах-сыаһын погрузчикка саппаас чаас булуллубата атактыр. Ыарахан техника, трактор киирбөт куһаҥан сирдэригэр автомашиналары туһанаач-чыбыт. Мана саамай арал-бит — К.Е.Захаров, кийи өссө суолу тутар-еремүөнүүр учаастакка үлэ-лээн сылдьыт уоллуттаах кийибит. Кырдык, абыры-ыр, — диэн ылар бири-гэдиин дьонун кэпсирин быһыһар үлэ тус характе-рын, ыараханнааһын сэргэ тутан.

Тэрилтэ кыра үлэһтэн саһалаан маастарга тийэ үүмүт Н.М.Наумов да көтүлпэккэ ааттыр. "Ыһата, барыга биригэ илэ-эх кэргэн курдук тутуһан сылдьабыт. Ол да иһин бу ыарахан рынок сылларыгар тэрилтэ ыһылыбакка үлэ-лээн кэллэ. Маннык кэмгэ хэс биригэдиин үлэһтэх буолар-га мөккүһөр", — диэр кийи салгы.

"Чурапчы "Дострой" ХЭО быйыл ити 1 км суолун кэр-чигин туттаһына салгы бы-лааһыга бу Диринги аһаран, Чакырга диэри үлэһтэхтэх эбит. Ол хаалбыт уһуна 2 км. "Бу көрөр суолугун (бөлүөлөк иһин уулуссатын) капиталнайдык оһорон ба-рыахтаахпыт", — диэн түмүктүү бүгүн тэрилтэ бас-көс кийитэ, биригэдиин Н.Д.Макаров. Оттон ол, бил-лэн турар, үбө-харчыта көрүлүнүһүнэ кыаллар. Ол кытаанахтардаах.

Кийикэ сийилии кэпсэ-энин иһин маһтанан-баһыылаһан айан дьонно ити эгэр суолунан салгы айанмыбыт.

Оттон үлэһит кэпсэни-тэн сирдэһэн, мийи улууспут баһылыга И.Н.Аммосов бу соторутаагыта "Сага олох" хаһыакка "Бастаан түмүктэр, иһинки сорукур" диэн төбөлөөх интервьютугар: "Бүгүнгү туругунан улууска суоллары тутуу, тупсарыы биригэ ыарахан боллу-руһунан буолар... Хаалбыт кэмгэ бу суол тутуутун хаба-аныл улаатынарыһыга үлэ ыһыттылар...," — диэбитин санаан ылым.

С.СМИРНИКОВА.

Хартыскаба: бири-гэдиин Н.Д.Макаров.

УОТ БАРЫТЫПТАН СӨРЭҢИ КҮҮНҮРДҮӨБҮНҮ

Быйыл Билиги улуусу-гар уот барыта үксэтэх хо-дуһаларга саасы өртөөһүнү сэрэхтэ суох, хойут ыһаннар уоту тыага куоттардылар, дьон сэрэх сыһына, сир ас-пы тыага тахсаллар, уот от-тон бараннар умуруорбакка кааллараллар. Үүнэһи иһэ сир билинар ардага түспөтө, дьон элбэх сыраллаах үлэһтэ халыага көтө. Бу күнүргэ улахан баһаар Чакыр нэһили-гэр 6 тн., Алабага 4 тн., Гөктар сирин халта. Билигити туругунан Халдарга 10, Чакы-рга 30 сибийтэ кийиллээх өттөр уокка быһыанналар. Болуурга үс хонуктаагыта кы-ра баһаар турбутун суһаллык таһан тохтоотулар. Кытаанан таһаһар улахан баһаар ба-ар, Алабага ыам иһиттэн өртөөһүнтэн көрдүгүннэ сы-тар уот күөдүүдэ. Одь-улуунга Урэх-Күөрэ учааста-гар 1,5 км чыгас сиргэ 3 гек-тар сир умайа сытарын нэһилиэк баһылыгы со-лбуйааччы Е.Д.Пудов уон кийилээх, иһин водоемтаах

кэрийэ сылдьан тохтоотулар, билигин көтөн көрдүгэ үлэһи-милэр.

Баһаар турбут нэһилиэгин олоһоохторо маастарбайдык таһан бэйэлэрин чаһынай техникаларын уоту-баһаары умулларына үлэһтэ сылды-алларын билиһиннээх нэада. Ойуур уотуттан таһа-туох хо-роннө таһыыта күһүн чуол-кайдаһа. Кэлэр өттүгэр уот барытын утары тэрээһини-эх охсуһуу барыахтаах, нэһиликтэр баһылыктарыгар, землеустроительгэ, лесхоз үлэһиттэригэр биригээһитигэр дыһал ыһыллара ирдэннэлэр.

Уот барытын бири сүрүн биригэһиттэн трактор бы-ыахалаһыттан кийи саһа, табак көрдүгэһиттэн буолара чуол-кайдаһар. Бука бары тыага сэрэхтэх буолуобун, ай-ылыбытын харыһаһын!

С.АНДРЕЕВ,
улуустаагы ыксаллаах
быһыга-майгыга
комиссия
председателин
солбуйааччы.

Сарсын биир дайдулаахпыт, саха биллиилээх поэта, тылбаасчыта Феокист СОФРОНОВ төрөөбүтэ 80 сылын туолар

Уонна, дьэ, Феокист Софронов истинэ хаһыатыгар таһаартарбытын кинигэни кытары тэҥнээн көрбүтүм. Онно тыла тылыгар өл түбэспүтүмүн, туох да уларытыла суох Феокист Софронов бу тылбааһа кинигэсэ тахсыбыттан кинигэсэ убаастабылым, сүрэххэ да тылбаасчыт киһи эбит дии санырым өссө күүрбүтэ.

Дийгэр, мин Феокист Софронов тылбаасчыт быһытынан хойутаан баран "арыйахтаабыт" эбилим. Н.Некрасов "Нуучча сиригэр ким үчүгүйдүк олороруй?" дииэн аатырбыт айымньытын тылбаастаабытым, А.С.Пушкин "Полтава-тын", "Руслан уонна Людмила" дииэни сахалыы кинигэлэринэн таһаартарбытын оччолорго билбэт эчим. Билбэт эчим кини А.С.Пушкин сүгүн-

"Евгений Онегин", "Нуучча сиригэр ким үчүгүйдүк олороруй?", "Сарын уонна айа" курдук нуучча классическэй литературатын эпопеяларынан буолбут уус-уран тылбаастары өнөрбүт Дьуон Дьагылы уонна Николай Егорович Мординов — Амма Аччыгыйын кытары Феокист Софронов доһордуу этэ. Бу уус-уран тылбаастар историяларын үөрэтэччилэр кини чолку туох кыттааһаарын билэр-өйдүүр уонна махтана саныыр буолуохтаастар.

Феокист Софронов калыҥ киһи кэмгэ уус-уран тылбаастары өнөрүу литератураҥа мэлтүү быһытыллыбыта, кырдыга, олус дини мунчаардара. Онтон биэр эмэ таһаарыах уус-уран тылбаас өнөрүлүн эрэр сибиккэ биллэрэр эрэ кини көмөлөспүтэ, тыһыан-өһүкэ, бэл оннооһор ыс-

лээнгэ туруортарыа киллэрбитин таһаарыа-таҕа. Онтон ыла ол рукопись күн бүгүгүр дини тахсыаха сытар. Поэт урууку кинигэлэре, бэдиг тылбаастарыттан уратыла, сыһаарыа тастаахтар, иннэ гына, библиотекаларга илдьирийэн бүтэн эрэллэр. Хайа баҕарар литератураҥа биллэр суолу-ийи хаалларбыт поэт, суруйааччы, тылбаасчыт таһаарыах айымньыларын түмүк хос таһаарылаахтар. Феокист Софронов кэминээҥи поэттар, суруйааччылар барылар таһаарыах айымньылар калыҥ кинигэлэр буоланнар бөдө-таҕа хатанан тахсыттар. Биһиги киһибит хараах ыраабыллар биэр хортун тастаах кинигэсэ суоҕа мунчаардар. Литературнай нэһилиэстибэ хайаатар даҕаны түмүлүүктээх, үчүгэй тахсыахтаах. Бу, мин санаабар, кэм-кэрди сотору кэминэн быһаарыахтаах боспурдуга дии саныбын.

СУОХТУУБУН, АХТАБЫН

Феокист Софронов. Дийгэрээх аата-суола Степан Феокистович Софронов дииэн. Чурапчы Одьулуунуттан төрүүтэҕэ. Кини туһунан хаста даҕаны тексүрүйөн ыстатыйалары, айар үлэтигэр сыһааннаах билиэтээһиннэри, ахтылары суруйан турабын. Поэт, тылбаасчыт, очеркист Феокист Софронов тыһынаах байыта баара буоллар билигин 80 сааһын туслукта этэ.

Кини туһунан өйдөбүлүм, поэт, тылбаасчыт саха литературатын историятыгар ылар суолтатын туһунан санаам кэҥэтэр-кэҥээн иһэр. Мин кинигэ үөрүмүт дьоллоохтун. Саха литературатын уруука буолара каллар эрэ сэргэхсийэрибит, туох эрэ сонуну, саҥаны истэрибит. Феокист Софронов үлүстүк Дьоксуускайга киирэн тахсара. Доһор суруйааччыларын кинигэлэрин суруктаан-бичиктээн бичирбиттарин, литература эйгэтин сонунун тоҕо-хоро көрсүмү. Хотуттан тахсыбыт, суруйааччы дэнэр дьону бу дииэн көрбөтөх оҕо кини сэлэргинин олус дииэн сөбүлүүрүм.

Чурапчы орто оскуолатыгар учууталлыыра. Онно поэт Алексей Спиридонович Бродниковын биһиргэ үлэлииллэрэ. Литературнай курулускаларга. Аны санаатахха, үлэлэрин олус сөлөүлүстүбүт эбиттэр. Алексей Бродников "Сардаҕа" дииэн илиинэн суруулар суруулаах көрө-истэн таһаарара. Феокист Софронов буоллаҕына истинэ хаһыатын хас нэдиэлэ айытын таһаартарара уонна онтун көрдүүр саамай көстүүлээх истинэтигэр ыйатара. Учууталыт байытын саҥа үлэлэрттэн ол хаһыакка биэрэрэ. Бир күн кини Корней Чуковский "Уруллубут күн" дииэн поэматын сахалыы тылбаастаабытын бичирбитэ. Ол тылбааһы бэркэ дииэн бичирээтибит быһыылааҕа. Оҕолор үмүрүйүн туран ааҕалара. Мин олустук сөбүлээн аахпыт. Онтон сотору кэминэн Корней Чуковский "Уруллубут күн" дииэн поэмата Степан Феокистович Софронов — Феокист Софронов аатынан түпсүдүй ойуулаах кинигэ буолан Дьоксуускайдааҕы кинигэ издательствотыгар бачээттэнэн тахсыбыта. Истинэ хаһыата наһаа өр ыйааммыта. Мин туран ол поэма тылбааһын илибинэн биэр кизгэ атах таһынан туран, кизгэ уураах бүлүтүн кэниэ остуорастартан мөбүлэ сыһа-сыһа уһулан ылбытым.

нээхэй айымньытын "Евгений Онегин" Дьуон Дьагылы тылбаастааһыныгар күүс-көмө буолбутун, бэл оннооһор бу уһулуучулаах тылбаас тилэх баһын партия Чурапчылааҕы райкомун холугар хатанан олорон биһиргэ тылбаастаан ситэрбиттэрин.

Кэлин Г.И.Макаров — Дьуон Дьагылы айар үлэтин чинчийэр "Дьуон Дьагылы" дииэн кинигэни суруйар кэмэр өйдөбүлүм Феокист Софронов "Евгений Онегин" сахалыы тылбаастааһынын историятыгар сүгүн суолталаах хардылары өнөрбүтүн. Олор тустарынан урууку ыстатыйаларбар кэҥэтэ соҕус көрсөн тураардаахпын.

Билигин биһир-икки суолу билиэттэн аһарыахпын баҕарабын. "Евгений Онегин" саха уус-уран литературатын историятыгар саамай ыһааһынаах кэмгэ, бары улахан суруйааччылар айымньыларын сириниһит, оруу-маһы ортотунан кириитикэһэммит, сорох суруйааччылар буржуазнай национализмига буруйдааһыт-сэмэлэммит, А.Е.Кулаковскай, А.И.Софронов уонна Н.Д.Неустроев айымньылар ол кириитикэ устугар түбэспит, П.А.Ойуунускай курдук киһи "норут өстөөгө" аатыран сабыллыбыт кэмгэр бу уһулуучулаах тылбаас өнөрүлүбүтүн тэрийсибит, кини суолтатын тус байытын ыстатыйаларынан көмүскэспит уонна бу уус-уран тылбаас ситиһиллэрэр түбэлтэтигэр саха уус-уран литературатын бары өттүнэн оро көтөбүөтүгүн Степан Феокистович Софронов — Феокист Софронов диригник өйдөбүт дьоннортон биһирдэстэ-э-э.

"Евгений Онегин" сахалыы тылбааһа саха литературатын ол кэмгэсэ дьолунаах ситиһитин быһытынан сыһааны, Россияҥа биллини ыһыта, ССРС Суруйааччыларын союһун II съезигэр Павел Антокольский өнөрбүт дахылаатыгар хайааныта Феокист Софронов оччотооҕу дөтөлүөнүн кытары ыкса сибээстээҕэ. Мин итинэн тылбаасчыт Дьуон Дьагылы үтүгүн-өгөтүн кыратык даҕаны түһэрэхтин баҕарбаппын.

Феокист Софронов көннөрү күлүлэл тылбаасчыт буолбатах этэ. Литератураҥа чакны соһуу буолар, суоллара-истэрэ хаалар уус-уран тылбаастары нуучча классикатыттан өнөрүу биэр чыгыһы бэрэстэбинитин быһытынан биллибит. Онтубут оруунаах.

таһаарыа өйөспүтэ эрэ баар буолааччы. Ол үтө санаатын Феокист Софронов "Тингир таҕастаах бухатыры" Сэмэн Руфов тылбаастааһытыгар уонна биһир дайдулааҕа, үөрэллүт уола Афанасий Петрович Илларионов Расул Гамзатов сонеттары, ону тэҥэ Сергей Есенин "Персиятааҕы маҕыттарын" сахалыы саҥардыбытыгар биллэрэн-иһитиннэрин тураардаах. Ити кини саха литературатын культурата, таһыма үүнүүтүтэн үөрүүтүн көспүтэ этэ дииэтин баҕарабын.

II

Феокист Софронов поэзиятын туһунан урууку билиэтээһиннэрдэр этэн тураардаахпын. Бүтүгү ыстатыйалар биһир түгэнгэ тохтуубун. "Бүтүн", "Оччугуй оччугуй", "Москва зоопаркатыгар", "Сибиргэ сэлэнэ", "Бэлэх", "Дьоллоох дайдулар", "Кизэн туттар дьоммут" (очеркалар), "Камус чыһаахтарбар", "Күн орто кэминтэн" дииэн кинигэлэри суруйан күн сирин сырдыгын көрдөрбүтэ. Итинэн М.Горькайтан "Артамасовтар дьаһалара", "Фона Гордеев", А.Пушкинтан "Салтаан саар туһунан остуоруйа", "Полтава", "Руслан уонна Людмила", Н.Некрасовтан "Нуучча сиригэр ким үчүгүйдүк олороруй?" уонна "Саһа" дииэн уһулуучулаах айымньылар уус-уран сахалыы тылбаастарын хаалларбытын эбизэхэ ол.

Калыҥ кэмгэсэ үлэтин-хамнаһын ылан көрдөхпө, Агния Барто, Корней Чуковский айымньыларыттан уус-уран тылбаастар кинигэлэрин таһаартарбытын уонна Александр Твардовский "Ыраактан ыраах" дииэн аатырбыт айымньытын тылбаастаан испитинэн сыһытаахха, Феокист Софронов оҕолорго аналлаах, кинилэр ырааһын кэҥэтэр уус-уран тылбаастары өнөрүу тартыһыта күүрбүтэ дииэтибит.

Биһир очерк, аҕыс хоһоон уонна 13 уус-уран тылбаас кинигэлэрин курдук баай ис хоһоонноох литературнай нэһилиэстибэни айан хаалларбыт Феокист Софронов 1981 сыллаахха "Күн орто кэминтэн" дииэн хоһоонноһун кинигэтин кэминтэн биһир да хомурунньута тахсан көрө илик диирбэр тийиэбин. Ол биринингэ туохха сыһарый? Феокист Софронов өлөөтүн кытары санаа буламмын таһылыбыт айымньылар булаарай дииэн уонна бачээттинэй илиис кэмгэсээх хомурунньугу бэлэмнээн Николай Афанасьевич Герасимовка — Айталыҥа 1984—1987 сыллардаахха Дьоксуускайдааҕы кинигэ издательствотыгар бы-

III
Феокист Софронов киһи быһытынан сүрдээх үчүгэй майгылааҕа. Айталыҥа.Учуутал да быһытынан убаастаҕа. Киһи ситиһиттэ-тэн, үөрэллүт оҕолоро туох эмэ суолталааҕы, үчүгэй өнөрүлөрүнэ үөрэрэ-көтөрө. 1975 сыл сайыннар Чурапчыга тахсыбытым. Ону билэн, Степан Феокистович ыһаарыта, оройуон баһыһытыгар эмтэнэ сытар эбит этэ. Тийдими. Киһим туумбатыттан "Дьуон Дьагылы" дииэн 1974 сыллаахха хомулан таһаарарбыт кинигэбин хостон таһаарда.

— Дьуон Дьагылы доһорум этэ. Тыһынаах байытын көрсүбүт курдук санааным.Оҕом, баһыһа! — дииэн учууталым махтанна уонна салгыт эттэ. —Дьуон кинигэтин тахсыбата уон сэтгэ сыл буолла. Маҕыт ыла Дьуон Дьагылы дииэн поэт аата-суола иллимнээҕинэ, билиннэриҥэ саҕанар. Ол саҕаланыта буолуохтун!...

Онтон биһир кулурдуга ыллара сырыттаһына кылгас эрэри сүрдээх үчүгэй ис хоһоонноох суруу суруйбутун тиксэрбиттэрэ. Ол сурук сөрүбүн көтөхтүтэ.

Саха суруйааччыларын Сэмэн Данилов, критик Эрчимэн Дьоксуускайга "Саргаахх уоттара" литературнай түмүк модьоготун уруу эбит буоллаҕына, Чурапчыга литература кэдрдарын үүнэригэ, кинигэ тардыһыны күүрдэргэ поэттар Алексей Бродников уонна Феокист Софронов олус болгомтоохтук сыһааннаһыттар уонна бу кэскиллээх туһааныта утумнаах үлэни ылгыттар эбит.

Саллар сааһын туһаары учуутал, үтүөкүнээх поэт, бэрээхэй тылбаасчыт, литературнай политиканы утумнаахтык уонна кэскиллээхтик өйөспүт Степан Феокистович Софронов — Феокист Софронов олоһун тилэх сыһаарыгар Чурапчытааҕы кыраайы үөрэтэр музейга директордаабыта. Үтүс доһоттордоһо. Дайдуутун дьонно айар үлэһэн дьарыктанарыгар анаан дьы-уот туттарыгар көмөлөспүттэрэ эмээ баара. Айар үлэтин үрдүктүк сыһааннаһар, Феокист Софроновка "Ииники жибий дьонно" дииэн очеркаларын кинигэтин иһин Эрчим Эрстиин аатынан республикатааҕы литературнай бириэмийэни аны-ырга дьонно-сэргэтэ туруорсубута. Ити суруйааччы киһиэхэ дьонно-сэргэтин махтанымтын көстүүтэ этэ. Билигин мин кинини үтүө сүбэлитим уонна үтүөкүнээх тылбаасчыт быһытынан олус дииэн суохтуубун.

Сэмэн ТУМАТ.

Урууку бэдигсүйбүт Эрилик Эрстиин аатынан кыһах ырааһы-эмэһытын председателинэн, калыҥ соҕоһо директорунан уһу-тук, урдук таһаарылаахтык үлэлээбит. Кыһаахтар Бүтүн Союз-аары съезтарин делегата, Саха АССР Верховнай Советын, Чурап-чы райсоветын депутаттарынан, ССХП обкомун, Чурапчытааҕы райкомун чилиэннэринэн хаста да бичирдаммыт Р.А. Филиппов билигин Дьоксуускайга олуксуулан бочуоттаах сыһааннаах оҕолор, сыл айы дайдууттар Чакырга Улахан Эбэҕэ (Бадаргэи Кыһаары-гар) кэлэн кэргэниинин даҕаларыгар сайыллылар. Убайым кинигэни умсугуйан ааҕар, сурутар, атылаһан мунууан куоратынан, тыһыан баай библиотекалардаах.

Роман Афанасьевич бу күнүгэ Москва куорат "Известия" издательствотыгар бачээттэнэн тахсыбыт урууку Советскай Союз иллимнээх суруйааччыларын кинигэлэрин Эрчим Эрстиин ли-тературнай музейыгар бачээттээтэ. Чингиз Айтматов "Ранние журав-

СЫАНАЛААХ БЭЛЭХ

ли" дииэн сэлэһинэн кинигэтигэр бу курдук сүрүдэ:

"Суруйааччы Эрилик Эрстиин литературнай му-зейыгар.

Музей фондун хангар баҕа санааттан байыи библио-текабыттан Норуоттар доһордоһууларын сериятын 80-с сыллар бастаах сылларыгар тахсыбыт кинигэлэрттэн 52 кинигэни бэлэхтиибин.

Ленин орденнэн, Ула Кыһыл Знамя орден кавалердара, Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Чу-рапчы улуусун бочуоттаах гражданина Филиппов Роман Афа-насьевичтан. Атырдыах бийн 5 күнэ 2002 с. "

Бэлэхтэр истэригэр Фазу Алиева "Корзина спелой вишни", Юзас Балтушис "Проданные годы", Янка Брыль "Стежки, дорожки, простор", Гурам Гегелидзе "Расплата", Георгий Гуляев "Фараон Эк-хатон", Мустай Карим "Долгое-долгое детство", Коңа — диктатор! Пешай Мамут", Павел Нилин "Знакомство с Тихомировым", Юрий Рытхэу "Айвангу", Юлиан Семенов "Альтернатива", Константин Си-монов "Разные годы войны (дневник писателя)", 2 том, Юрий Три-фонов "Нетерпение. Старик", Юван Шесталов "Синий ветер Каспа-ния" дииэн кинигэлэр бааллар.

Суруйааччы Яковлев С.С. — Эрчим Эрстиин төрөөбүтэ 110 сылыгар, байыта төрөөбүтэ 75 сааһын көрсө Р.А.Филиппов тэрий-сипит, олохтоспун, элбэхтик көмөлөспүт музейыгар дьонун бэлэҕи өҥөрдө.

Николай ФИЛИППОВ.

Автор суругар этиллэр санаа
редакция позициятыгар мэддэм сөп
түбөһөр буолбатах. Суруга айыллар
чакчылар кырдыктаахтарыгар
эпшнэтинэһи автор тус байата сууга.